

THỰC TRẠNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG GIÁO DỤC KỸ NĂNG SỐNG CHO TRẺ 5-6 TUỔI Ở CÁC TRƯỜNG MẦM NON HUYỆN GÒ QUAO, TỈNH KIÊN GIANG

Lê Kim Ngân^{1*} và Phạm Minh Giản²

¹Học viên cao học, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

²Khoa Sư phạm Khoa học xã hội, Trường Sư phạm, Trường Đại học Đồng Tháp, Việt Nam

*Tác giả liên hệ: Lê Kim Ngân, Email: lkngan6789@gmail.com

Lịch sử bài báo

Ngày nhận: 12/11/2024; Ngày nhận chỉnh sửa: 24/11/2024; Ngày duyệt đăng: 19/12/2024

Tóm tắt

Kỹ năng sống đóng vai trò nền tảng trong sự phát triển toàn diện của trẻ 5-6 tuổi. Ở trường mầm non, giáo dục kỹ năng sống không chỉ trang bị cho trẻ các kỹ năng tự phục vụ, giao tiếp và hợp tác, mà còn giúp trẻ phát triển khả năng quản lý cảm xúc và giải quyết vấn đề, từ đó giúp trẻ hình thành sự tự tin và khả năng ứng phó với các tình huống cuộc sống, chuẩn bị cho các bậc học tiếp theo. Nghiên cứu tiến hành khảo sát 105 người, bao gồm 13 cán bộ quản lý và 92 giáo viên ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang; thông qua phương pháp khảo sát bằng bảng hỏi trực tuyến và trao đổi, phỏng vấn trực tiếp, đồng thời sử dụng các phương pháp thống kê để phân tích và xử lý dữ liệu. Kết quả khảo sát cho thấy công tác quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang được đánh giá cao trong việc phát triển năng lực của trẻ. Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế trong công tác lập kế hoạch, tổ chức và đánh giá, cơ sở vật chất vẫn chưa đáp ứng nhu cầu của giáo dục hiện đại. Nghiên cứu là cơ sở thực tiễn quan trọng giúp các nhà quản lý giáo dục trên địa bàn huyện Gò Quao đưa ra những biện pháp quản lý nhằm góp phần nâng cao chất lượng giáo dục cho trẻ 5-6 tuổi các trường mầm non trên địa bàn huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang.

Từ khóa: Giáo dục kỹ năng sống, kỹ năng sống, trẻ 5-6 tuổi, trường mầm non.

DOI: <https://doi.org/10.52714/dthu.13.03S.2024.1414>

Trích dẫn: Lê, K. N., & Phạm, M. G. (2024). Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang. *Tạp chí Khoa học Đại học Đồng Tháp*, 13(03S), 150-159. <https://doi.org/10.52714/dthu.13.03S.2024.1414>.

Copyright © 2024 The author(s). This work is licensed under a CC BY-NC 4.0 License.

CURRENT LIFE SKILLS EDUCATION MANAGEMENT FOR 5-6-YEAR-OLD CHILDREN IN KINDERGARTENS IN GO QUAO DISTRICT, KIEN GIANG PROVINCE

Le Kim Ngan^{1*} and Pham Minh Gian²

¹*Postgraduate, Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

²*Faculty of Social Sciences Teacher Education, School of Education,
Dong Thap University, Cao Lanh 870000, Vietnam*

**Corresponding author: Le Kim Ngan, Email: lkngan6789@gmail.com*

Article history

Received: 12/11/2024; Received in revised form: 24/11/2024; Accepted: 19/12/2024

Abstract

Life skills play a fundamental role in the comprehensive development of 5-6-year-old children. In kindergartens, life skills education not only equips children with self-service, communication and cooperation skills, but also helps them develop the ability to manage emotions and solve problems, thereby increasing their confidence and the ability to cope with life situations, preparing for the next levels of education. The study surveyed 105 participants, including 13 managers and 92 kindergarten teachers in Go Quao district, Kien Giang province. It was done with online questionnaire survey, direct discussion and interview. The survey results show that the management of life skills education for 5-6-year-old children in kindergartens in this area is highly appreciated in developing children's capacity. However, some limitations in planning, organization and evaluation, and facilities still do not meet the needs of modern education. The study is an important practical basis to help educational managers in Go Quao district to develop management measures for improvement on the concerned issues.

Keywords: *5-6 year-old children, kindergarten, life skills, life skills education.*

1. Đặt vấn đề

Từ năm học 2007-2008, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã chính thức phát động phong trào thi đua “Xây dựng trường học thân thiện, học sinh tích cực” và xác định GDKNS là một trong năm nội dung quan trọng của phong trào này, áp dụng cho các trường phổ thông từ năm 2008 đến 2013 trên toàn quốc, từ bậc mầm non đến đại học. Kể từ đó, nhiều công trình nghiên cứu khoa học về GDKNS cho học sinh đã được thực hiện. Nhiều tác giả đã nghiên cứu cơ sở lý luận của GDKNS và xác định các nội dung giáo dục phù hợp cho từng độ tuổi. Trẻ mầm non cần học các kỹ năng tự phục vụ, giao tiếp ứng xử, phát triển thể chất, nhận thức và ngôn ngữ, cũng như phát triển tình cảm và kỹ năng biểu diễn nghệ thuật. Các tác giả cũng nhấn mạnh rằng GDKNS cho học sinh cần được thực hiện chủ yếu thông qua chương trình các môn học, các hoạt động giáo dục của nhà trường và có thể kết hợp với các chương trình của các dự án do nước ngoài tài trợ. (Bộ Giáo dục và Đào tạo, 2011).

Mục tiêu của giáo dục phổ thông đã được quy định tại Điều 27, *Luật Giáo dục 2019* như sau: “Mục tiêu của giáo dục phổ thông là giúp học sinh phát triển toàn diện về đạo đức, trí tuệ, thể chất, thẩm mỹ và các kỹ năng cơ bản, phát triển năng lực cá nhân, tính năng động và sáng tạo, hình thành nhân cách con người Việt Nam xã hội chủ nghĩa, xây dựng tư cách và trách nhiệm công dân, chuẩn bị cho học sinh tiếp tục học lên hoặc đi vào cuộc sống lao động, tham gia xây dựng và bảo vệ Tổ quốc”. (Quốc hội, 2019).

Trong những năm gần đây, có nhiều công trình nghiên cứu về GDKNS cho học sinh đã được triển khai như cuốn sách “Giáo dục kỹ năng sống - Lớp mầm non” nằm trong bộ sách GDKNS cho học sinh từ mầm non đến lớp 9 do Huỳnh Lâm Anh Chương chủ biên (Huỳnh & cs., 2018). Ngoài ra, còn một số nghiên cứu khác như: “Quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non tư thục” của Đào Thị Chi Hà, nghiên cứu tập trung vào việc xây dựng cơ sở lý luận và đánh giá thực trạng quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi tại các trường mầm non tư thục, đồng thời đề xuất các giải pháp quản lý hiệu quả (Đào, 2018); hay công trình nghiên cứu “Giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ 5-6 tuổi theo tiếp cận trải nghiệm ở các trường mầm non khu vực miền núi phía Bắc” của Lê Thị Thanh Huệ, trên cơ sở nghiên cứu lý luận và thực trạng giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ 5-6 tuổi theo tiếp cận trải nghiệm ở trường mầm non, nghiên cứu đã đề xuất biện pháp giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ 5-6 tuổi theo tiếp cận trải nghiệm nhằm góp phần nâng cao hiệu quả giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ 5-6 tuổi và chất lượng chăm sóc - giáo dục ở các trường mầm non khu vực miền núi phía Bắc. (Lê, 2023). Nhìn chung, tại Việt Nam, GDKNS được coi là một nội dung quan trọng và thiết yếu trong chương trình giáo dục phổ thông.

Tại huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang, hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi đã đạt được những kết quả đáng khích lệ, giúp trẻ phát triển tự tin, mạnh dạn trong giao tiếp và xử lý các tình huống hàng ngày. Tuy nhiên, nội dung GDKNS hiện vẫn còn nặng về lý thuyết, chưa thực sự tích hợp và áp dụng trong các hoạt động chính khóa. Hoạt động GDKNS chủ yếu diễn ra ngoài giờ học, thông qua các hoạt động sinh hoạt thường ngày như ăn, ngủ và vệ sinh, dẫn đến trẻ thiếu những kỹ năng quan trọng trong ứng phó với những tình huống xã hội phức tạp. Đồng thời, công tác quản lý GDKNS cũng chưa đạt hiệu quả tối ưu, còn mang tính hình thức và thiếu sáng tạo trong tổ chức.

Bên cạnh đó, công tác quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi cũng chưa đạt hiệu quả cần thiết, như phương pháp quản lý mang tính hình thức, chưa có sự đổi mới và sáng tạo trong tổ chức và triển khai hoạt động GDKNS. Điều này làm cho giáo viên (GV) gặp khó khăn trong việc tích hợp nội dung GDKNS vào các hoạt động hàng ngày của trẻ một cách khoa học và hợp lý. Do đó, nghiên cứu “Thực trạng quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang” là cần thiết, nghiên cứu sẽ là cơ sở thực tiễn giúp các nhà quản lý giáo dục địa phương đưa ra những biện pháp nâng cao hiệu quả hoạt động GDKNS cho các trường mầm non ở Gò Quao.

2. Nội dung

2.1. Các khái niệm

Kỹ năng sống: Theo Đinh Ngọc Thắng và Lê Tiến Dũng, kỹ năng sống là khả năng làm chủ hành vi và sự thay đổi của mình phù hợp với cách ứng xử tích cực, giúp cho con người có thể kiểm soát, quản lý có hiệu quả các nhu cầu và những thách thức trong cuộc sống hàng ngày. (Đinh & Lê, 2022). Huỳnh Lê Anh Chương và các cộng sự cho rằng, kỹ năng sống là năng lực tâm lý - xã hội giúp cá nhân có những hành vi ứng phó tích cực đối với các tình huống của cuộc sống”. Như vậy, kỹ năng sống là những khả năng, kỹ năng cụ thể giúp con người thực hiện các hành vi tích cực và thích nghi với những yêu cầu, thách thức của cuộc sống hàng ngày. Đây là những kỹ năng cần thiết giúp cá nhân giải quyết các vấn đề, ra quyết định, giao tiếp, hợp tác, quản lý căng thẳng và cảm xúc, cũng như duy trì các mối quan hệ xã hội lành mạnh.

Về GDKNS, Nguyễn Thị Út Sáu cho rằng, đó là quá trình dưới vai trò chủ đạo của GV thông qua hoạt động giáo dục và sinh hoạt hàng ngày giúp cho hành vi và sự thay đổi của học sinh phù hợp với cách ứng xử tích cực, giúp các em có thể kiểm soát, quản lý có hiệu quả nhu cầu và những thách thức với bản thân trong các mối quan hệ ở gia đình, nhà trường và xã hội dựa trên những giá trị sống tích cực”. (Nguyễn, 2021).

Hoạt động GDKNS cho trẻ mầm non là hoạt động được tổ chức có kế hoạch, có mục đích nhằm hình thành cho trẻ những hành vi, thói quen, thái độ sống tích cực, hướng đến những hành vi tốt, những thói quen tốt giúp trẻ có khả năng giải quyết được vấn đề trong cuộc sống một cách hiệu quả và thích ứng tốt đối với bản thân trong mọi hoàn cảnh. Thông qua các hoạt động này, người học không chỉ nắm vững các kỹ năng cụ thể mà còn biết cách áp dụng chúng vào các tình huống thực tế trong cuộc sống, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống cá nhân và đóng góp tích cực vào xã hội.

Quản lý hoạt động GDKNS là cách thức rèn luyện tư duy tích cực, hình thành thói quen tốt thông qua các hoạt động và bài tập trải nghiệm của nhà quản lý. Mục tiêu của hoạt động GDKNS là để giúp người học có khả năng làm chủ bản thân, ứng xử phù hợp với thế giới xung quanh và có khả năng ứng phó tích cực trước các tình huống của cuộc sống. Nội dung GDKNS cho trẻ em phải hết sức đơn giản và gần gũi với trẻ đảm bảo phù hợp mục tiêu GDKNS. Quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi là quá trình tác động có định hướng của chủ thể quản lý lên hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi được thực hiện bởi GV, trẻ 5-6 tuổi và các lực lượng giáo dục khác nhằm thực hiện có hiệu quả mục tiêu GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi. Hay nói cách khác: Quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi là quá trình chủ thể quản lý thực hiện các chức năng kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra để tác động đến GV, trẻ 5-6 tuổi và các lực lượng giáo dục để thực hiện mục tiêu, nội dung, chương trình, phương pháp, hình thức tổ chức, GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi nhằm đạt được các mục tiêu GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi.

2.2. Phương pháp nghiên cứu

Khách thể khảo sát: Tổng số đối tượng khảo sát là 105 người, bao gồm 13 cán bộ quản lý và 92 GV ở các trường mầm non của huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang.

Địa bàn khảo sát: Tổng cộng 6 trường mầm của huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang: Trường Mầm non Định An, Trường Mầm non Thị trấn Gò Quao, Trường Mầm non Vĩnh Hòa Hưng Bắc, Trường Mầm non Vĩnh Hòa Hưng Nam, Trường Mầm non Vĩnh Phước B, Trường Mầm non Định Hòa.

Phương thức khảo sát: Lấy ý kiến thông qua bảng hỏi trực tuyến và phỏng vấn trực tiếp, trong thời gian tháng 9/2024.

Cách thức xử lý số liệu: Sử dụng các phép toán thống kê làm cơ sở cho việc tiến hành xử lý số liệu nghiên cứu. Tính điểm trung bình (ĐTB) để sắp xếp thứ hạng (TH) theo từng nội dung được khảo sát. Mức độ 1: <1,81: kém; mức độ 2: 1,81-2,60: yếu; mức độ 3: 2,61-3,40: trung bình (TB); mức độ 4: 3,41-4,20: khá; mức độ 5: 4,21-5,00: tốt.

2.3. Thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang

2.3.1. Thực trạng lập kế hoạch hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang

Chúng tôi đã nghiên cứu hồ sơ quản lý, qua nghiên cứu cho thấy nhà trường lập kế hoạch GDKNS theo năm học trong kế hoạch giáo dục năm học, thực hiện nhiệm vụ năm học của nhà trường. Tuy nhiên mức độ xây dựng kế hoạch của nhà trường chưa đảm bảo khoa học, điều đó dẫn đến hiệu quả thực hiện chưa cao. Bên cạnh nghiên cứu hồ sơ, chúng tôi tiến hành khảo sát bằng phiếu hỏi, kết quả thể hiện ở Bảng 1.

Bảng 1. Kết quả thực hiện lập kế hoạch hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao

TT	Lập kế hoạch	Mức độ (N=105)					ĐTB	TH
		Tốt	Khá	TB	Yếu	Kém		
1	Xác định đặc điểm tình hình của nhà trường	5	56	34	7	3	3,50	2
2	Xác định mục tiêu của kế hoạch	11	23	61	10	0	3,33	4
3	Xác định nội dung của kế hoạch	8	53	30	13	1	3,51	1
4	Xác định phương pháp và hình thức của kế hoạch	9	37	43	12	4	3,33	4
5	Xác định điều kiện thực hiện kế hoạch	15	20	54	12	4	3,29	5
6	Xác định hoạt động phối hợp với cha mẹ trẻ và cộng đồng	12	25	57	8	3	3,33	4
7	Các kỹ năng sống đưa vào kế hoạch nuôi dưỡng, chăm sóc và giáo dục	15	26	52	12	0	3,42	3

Theo số liệu thống kê cho thấy đa số các nội dung lập kế hoạch hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non đã được quan tâm và đạt từ mức TB trở lên. CBQL và GV mầm non đã đánh giá “Xác định nội dung của kế hoạch” hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở mức cao nhất, dấu hiệu tích cực cho thấy CBQL và GV mầm non đã xác định khá tốt nội dung GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi. Nội dung xếp thứ 2 “Xác định đặc điểm tình hình của nhà trường”, việc xác định tình hình trước khi lập kế hoạch là bước quan trọng giúp CBQL và GV thiết kế hoạt động GDKNS phù hợp, hiệu quả và thực tiễn, góp phần phát triển toàn diện về phẩm chất và năng lực cho trẻ 5-6 tuổi. Hạn chế nhất trong thực hiện lập kế hoạch quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi là nội dung “Xác định điều kiện thực hiện kế hoạch”, xếp hạng 5 trong tất cả các nội dung lập kế hoạch. Kết quả này cho phép chúng tôi nhận định rằng việc thực hiện biện pháp này có phần không đáp ứng yêu cầu đưa ra so với các biện pháp còn lại trong chức năng lập kế hoạch. Trong khi đó việc xác định điều kiện thực hiện là một yếu tố quan trọng trong quá trình lập kế hoạch quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi. Để đảm bảo tính khả thi, hiệu quả và an toàn, đồng tận dụng tối đa các nguồn lực có sẵn để phát triển các KNS cho trẻ 5-6 tuổi.

2.4.3. Thực trạng tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang

Tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở trường mầm non đòi hỏi sự chuẩn bị chu đáo, linh hoạt trong phương pháp và hình thức tổ chức. Sự kết hợp giữa học tập, vui chơi, trải nghiệm thực tế và sự đồng hành của gia đình sẽ giúp trẻ phát triển các kỹ năng sống một cách toàn diện. Những kỹ năng này không chỉ hỗ trợ trẻ trong giai đoạn mầm non mà còn tạo nền tảng vững chắc cho sự phát triển lâu dài trong tương lai.

Bảng 2. Kết quả thực hiện tổ chức hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao

TT	Tổ chức	Mức độ (N=105)					ĐTB	TH
		Tốt	Khá	TB	Yếu	Kém		
1	Triển khai kế hoạch GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi	19	44	33	9	0	3,70	2
2	Phân công nhiệm vụ	28	28	44	3	2	3,73	1
3	Trang bị cơ sở vật chất, môi trường GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi	18	20	42	11	14	3,16	4
4	Hướng dẫn, giải thích, động viên các bộ phận, cá nhân thực hiện kế hoạch GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi	25	19	41	10	10	3,37	3

Nội dung “Phân công nhiệm vụ” đạt ĐTB cao nhất (3,73) xếp thứ nhất trong TH. Việc phân công nhiệm vụ rõ ràng, cụ thể cho từng bộ phận hoặc cá nhân là yếu tố quan trọng, đảm bảo hoạt động GDKNS được triển khai đồng bộ, hiệu quả. Kết quả này cho thấy sự cần thiết của sự phối hợp giữa các bên liên quan, từ CBQL đến GV, nhằm tạo ra quy trình làm việc hiệu quả. Nội dung “Trang bị cơ sở vật chất và môi trường GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi” có ĐTB 3,16 xếp thứ tư. Mặc dù có ĐTB thấp nhất trong bốn mục, nhưng điều này không có nghĩa là yếu tố cơ sở vật chất và môi trường không quan trọng. Nhìn chung, các số liệu trên nhấn mạnh rằng việc phân công nhiệm vụ và triển khai kế hoạch là hai yếu tố hàng đầu cần chú trọng để đảm bảo sự nhất quán trong quản lý hoạt động GDKNS. Tuy nhiên, để tối ưu hóa hiệu quả, cần đồng thời tăng cường công tác hướng dẫn, động viên và đầu tư vào cơ sở vật chất, môi trường giáo dục nhằm tạo điều kiện thuận lợi cho mọi hoạt động trong GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi.

2.4.4. Thực trạng chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang

Hiệu quả của việc GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi tại các trường mầm non phụ thuộc rất lớn vào quá trình chỉ đạo thực hiện của CBQL, đặc biệt là vai trò của hiệu trưởng. Chỉ đạo tốt giúp đảm bảo hoạt động GDKNS được triển khai đồng bộ, phù hợp và hiệu quả, góp phần phát triển toàn diện cho trẻ.

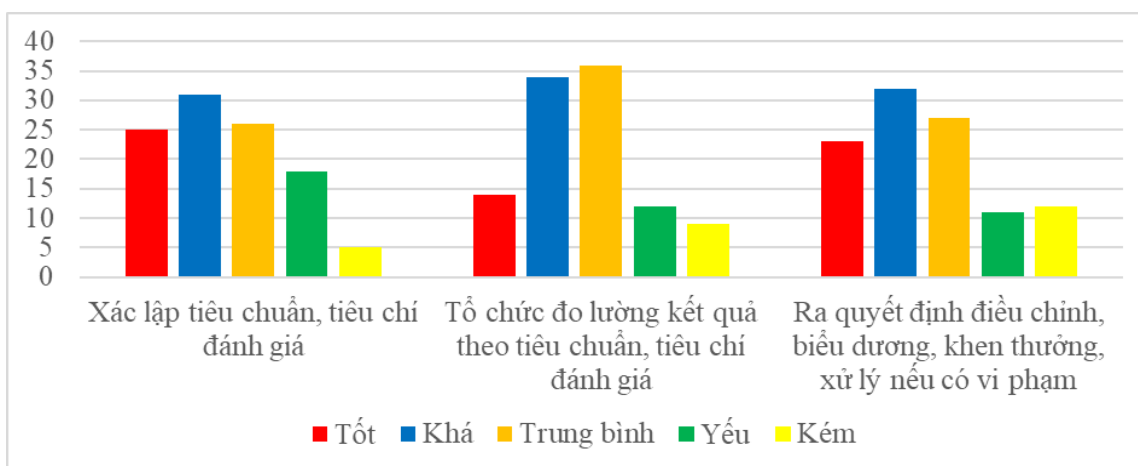
Bảng 3. Chỉ đạo thực hiện hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao

TT	Chỉ đạo hoạt động	Mức độ (N=105)					ĐTB	TH
		Tốt	Khá	TB	Yếu	Kém		
1	Hiệu trưởng quán triệt thực hiện mục tiêu, nội dung GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi đến các thành viên trong nhà trường	14	26	48	14	3	3,32	1
2	Phối hợp tổ chuyên môn hướng dẫn GV thực hiện lồng ghép GDKNS vào các hoạt động	17	29	0	48	11	2,93	3
3	Động viên, khích lệ kịp thời GV, trẻ 5-6 tuổi trong thực hiện hoạt động	17	38	0	46	4	3,17	2
4	Giáo viên phối hợp với cha mẹ trẻ hướng dẫn kỹ năng sống cho trẻ khi ở nhà	10	22	9	60	4	2,75	5
5	Giám sát quá trình thực hiện, giải quyết vấn đề nảy sinh từ thực tiễn, xử lý tình huống trong quá trình quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ	12	26	20	34	13	2,90	4

Nội dung xếp thứ hạng 1 “Hiệu trưởng quán triệt thực hiện mục tiêu, nội dung GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi đến các thành viên trong nhà trường”, kết quả này cho thấy hiệu trưởng đã chú trọng và thực hiện khá tốt việc quán triệt các mục tiêu GDKNS đến các thành viên trong nhà trường. Đây là yếu tố quan trọng, giúp tạo ra định hướng rõ ràng, thống nhất giữa các bộ phận trong quá trình triển khai GDKNS. Nội dung xếp thứ hạng 5 “Giáo viên phối hợp với cha mẹ trẻ hướng dẫn kỹ năng sống cho trẻ khi ở nhà”, kết quả này cho thấy mức độ phối hợp giữa GV và phụ huynh trong việc GDKNS cho trẻ tại nhà còn hạn chế. Nhiều GV và phụ huynh có thể chưa thường xuyên tương tác hoặc chưa đồng nhất trong cách hướng dẫn kỹ năng sống cho trẻ. Qua trao đổi Phụ huynh 1, chúng tôi được biết: Phụ huynh nhận thức được tầm quan trọng của việc phối hợp giữa GV và cha mẹ là yếu tố quan trọng để trẻ có môi trường học tập đồng bộ cả ở trường và ở nhà. Tuy nhiên do điều kiện, hoàn cảnh gia đình, đa số cha mẹ bận làm việc giờ hành chính, bận kinh doanh buôn bán ít có thời gian quan tâm đến con em mình. Bên cạnh có có nhiều phụ huynh đi làm ăn xa để bé nhà cho ông bà nuôi dưỡng và chăm sóc. Vì vậy việc GV phối hợp với cha mẹ trẻ hướng dẫn kỹ năng sống cho trẻ khi ở nhà gặp nhiều khó khăn. Để cải thiện, cần có thêm các biện pháp khuyến khích phụ huynh tham gia tích cực và thường xuyên hơn vào các hoạt động GDKNS.

2.4.5. *Thực trạng kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang*

Kiểm tra, đánh giá là một phần không thể thiếu trong quá trình GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi. Thông qua hoạt động này, nhà trường có thể đo lường được mức độ phát triển của trẻ và hiệu quả của quá trình tổ chức giáo dục, từ đó điều chỉnh phương pháp và nội dung cho phù hợp.

Biểu đồ 1. Kết quả thực hiện kiểm tra, đánh giá hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao

Kết quả khảo sát đã cho thấy nội dung “Xác lập tiêu chuẩn, tiêu chí đánh giá” được đánh giá mức độ "Khá" chiếm tỉ lệ lớn nhất, trong khi các mức "Tốt" và "Trung bình" có tỉ lệ gần nhau. Điều này chỉ ra rằng hầu hết người tham gia khảo sát đánh giá hoạt động này ở mức "Khá" cho thấy việc xác lập tiêu chuẩn và tiêu chí đã có sự quan tâm và nỗ lực từ các CBQL và GV. Tuy nhiên, số người đánh giá "Tốt" vẫn chưa cao, điều này phản ánh rằng công tác xác lập tiêu chuẩn và tiêu chí đánh giá vẫn cần cải thiện để đạt được sự nhất quán và chuẩn hóa ở mức cao hơn. Nội dung “Tổ chức đo lường kết quả theo tiêu chuẩn, tiêu chí đánh giá” ở hoạt động này, "Trung bình" chiếm tỉ lệ cao nhất, cho thấy rằng các CBQL và GV chủ yếu đánh giá việc tổ chức đo lường kết quả chỉ đạt mức trung bình. Mức "Khá" cũng chiếm một phần đáng kể, nhưng mức "Tốt" thấp hơn nhiều so với các mức còn lại. Điều này gợi ý rằng quá trình tổ chức đo lường kết quả chưa được triển khai một cách toàn diện hoặc chưa đáp ứng được kỳ vọng về chất lượng. Các vấn đề có thể bao gồm thiếu công cụ đánh giá phù hợp hoặc quy trình đo lường chưa được chuẩn hóa và hiệu quả. Nội dung “Ra quyết định điều chỉnh, biểu dương, khen thưởng, xử lý nếu có vi phạm” ở mức độ "Khá" và "Tốt" đều cao hơn các mức khác, với mức "Khá" chiếm tỷ lệ lớn nhất. Điều này có nghĩa là hầu hết người tham gia đánh giá cao vai trò

của các quyết định điều chỉnh, biểu dương, khen thưởng, và xử lý vi phạm trong việc cải thiện chất lượng GDKNS. Tuy nhiên, vẫn còn một tỷ lệ nhỏ người tham gia đánh giá hoạt động này ở mức "Yếu" hoặc "Kém", cho thấy cần có thêm cải tiến trong việc ra quyết định để đảm bảo tính công bằng và minh bạch trong đánh giá.

2.6. Đánh giá chung về thực trạng quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang

2.6.1. Mặt mạnh

Thứ nhất, hệ thống trường lớp, CSVC, trang thiết bị phục vụ cho công tác dạy và học được đầu tư cơ bản. Được sự quan tâm từ lãnh đạo Phòng GD&ĐT, chính quyền địa phương và cộng đồng.

Thứ hai, hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang đã được CBQL và GV xác định có vai trò quan trọng trong việc hình thành phát triển phẩm chất và năng lực cho trẻ. Nhà trường đã xây dựng kế hoạch, triển khai thực hiện và có chỉ đạo với tổ chuyên môn, GV về tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi. Đưa nội dung vào kế hoạch thực hiện năm học, kế hoạch giáo dục của nhà trường, lồng ghép thực hiện chủ yếu vào các hoạt động chơi, hoạt động gắn kết với gia đình, hoạt động thực hành và trải nghiệm.

Thứ ba, nhà trường vận dụng các hoạt động trong ngày của trẻ ở trường để tổ chức hình thức hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi nhằm tạo điều kiện rèn luyện các kỹ năng sống cho trẻ.

Nhìn chung, hoạt động GDKNS và quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang thực hiện đạt yêu cầu cơ bản, có nhiều nội dung được thực hiện khá tốt. Tuy nhiên vẫn còn không ít khó khăn trong quá trình quản lý dẫn đến những hạn chế bất cập cần có biện pháp để khắc phục.

2.6.2. Mặt yếu

Một là, CBQL thể hiện tốt sự chỉ đạo, định hướng chung nhưng chưa có sự chỉ đạo sâu sát, cụ thể theo yêu cầu đòi hỏi nâng cao chất lượng giáo dục, trong đó có GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi.

Hai là, việc xây dựng kế hoạch hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi còn chung chung. Khi lập kế hoạch hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi được xây dựng một cách chung sẽ gây ra nhiều vấn đề từ mục tiêu, nội dung đến việc thực hiện và đánh giá. Kế hoạch còn thiếu công cụ sẽ làm giảm tính hiệu quả của các hoạt động GDKNS, làm giảm khả năng phát triển toàn diện của trẻ. Do đó, cần xây dựng một kế hoạch chi tiết, rõ ràng, có các công cụ phân tích và các chiến lược tiêu chuẩn rõ ràng để đảm bảo tính hiệu quả của hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi trong trường mầm non.

Ba là, GV thực hiện hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi chưa thực sự đổi mới phương pháp, hình thức tổ chức hoạt động. Công tác phối hợp với phụ huynh chưa đạt hiệu quả cao. Điều này ảnh hưởng đến kết quả hiệu quả của quá trình phát triển KNS cho trẻ, trẻ không thể rèn luyện và phát triển các kỹ năng cần có một cách toàn diện. Để cải thiện tình hình, cần có sự hỗ trợ từ phía nhà trường trong việc nâng cao chuyên môn của GV, cung cấp đầy đủ cơ sở vật chất và tạo điều kiện để GV hoạt động và sáng tạo hơn trong công việc tổ chức các hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi.

Bốn là, công tác kiểm tra, đánh giá còn mang tính hình thức, chưa sâu sát. Việc thiếu tiêu chí đánh giá rõ ràng, thiếu quan sát liên tục và không có phản hồi đầy đủ sau đánh giá làm cho hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi gặp khó khăn. Để cải thiện tình hình, cần phải có đầu tư vào công cụ đánh giá và tăng cường giám sát chặt chẽ trong quá trình thực hiện hoạt động GDKNS.

Năm là, phương tiện tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non chưa phù hợp với chất lượng giáo dục hiện đại. Các trang thiết bị và công cụ hỗ trợ giáo dục

hiện tại chưa đáp ứng được yêu cầu phát triển KNS toàn diện cho trẻ, gây hạn chế trong việc áp dụng các phương pháp giáo dục đổi mới và hiện đại. Để cải thiện tình hình, cần phải có đầu tư vào cơ sở vật chất, trang thiết bị hiện đại và sự hỗ trợ từ cộng đồng để nâng cao chất lượng GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi.

2.6.3. Nguyên nhân

Nguyên nhân dẫn đến các mặt mạnh trong hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang có thể được giải thích như sau: *Thứ nhất*, hệ thống CSVC, trường lớp, và trang thiết bị phục vụ cho công tác dạy học đã được đầu tư cơ bản đầy đủ. Điều này là nhờ sự quan tâm và hỗ trợ từ lãnh đạo Phòng Giáo dục và Đào tạo, chính quyền địa phương, và cộng đồng. *Thứ hai*, nhận thức về vai trò của GDKNS trong việc phát triển phẩm chất và năng lực cho trẻ đã được nâng cao. CBQL và GV tại các trường mầm non đã nhận thức rõ tầm quan trọng của GDKNS và chủ động xây dựng, triển khai các kế hoạch giáo dục phù hợp. *Thứ ba*, nhà trường đã khéo léo sử dụng các hoạt động thường nhật của trẻ tại trường để lồng ghép nội dung GDKNS, giúp trẻ rèn luyện các KNS trong môi trường quen thuộc, gần gũi.

Mặt yếu trong việc CBQL chỉ đạo chưa sâu sát và cụ thể có nguyên nhân từ nhiều yếu tố, bao gồm thiếu đào tạo chuyên sâu, khối lượng công việc lớn, thiếu công cụ giám sát và phản hồi. Để giải quyết tình trạng này, cần có sự đào tạo chuyên môn cho CBQL, xây dựng hệ thống giám sát và phản hồi hiệu quả, cùng với việc tăng cường hỗ trợ từ việc cung cấp sự đổi mới và nâng cao chất lượng giáo dục kỹ năng. *Một là*, xây dựng kế hoạch GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi nhưng chung xuất phát từ nhiều nguyên nhân, thiếu các kỹ năng lập kế hoạch chi tiết, thiếu công cụ hỗ trợ và hướng dẫn tiêu chuẩn, thiếu sự hợp nhất giữa các liên kết và áp dụng thời gian cho GV và CBQL. Để giải quyết tình trạng này, cần cung cấp các công cụ và tài liệu kế hoạch chuyên nghiệp, tăng cường phân phối hợp lý giữa giáo dục, CBQL, phụ huynh và cộng đồng, và cung cấp sự sáng tạo trong quá trình thiết lập mục tiêu đảm bảo hiệu quả và chi tiết cho giá hoạt động. *Hai là*, việc GV chưa thực hiện đổi mới phương pháp và hình thức tổ chức hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi có nhiều nguyên nhân, bao gồm thiếu đào tạo chuyên sâu, thiếu CSVC và phương tiện hỗ trợ, thiếu sự phối hợp với phụ huynh và cộng đồng, cũng như tài liệu giảng dạy hạn chế cũng là những yếu tố tạo cho hoạt động giảng dạy chưa thực sự đổi mới và hiệu quả. Một bộ phận nhỏ CBQL và GV ý thức trách nhiệm chưa cao, GV còn ngại khó chưa chủ động tiếp cận đổi mới. Nhiều phụ huynh do điều kiện kinh tế khó khăn phải đi làm ăn xa gửi con lại cho ông (bà) chăm sóc nên công tác phối hợp giữa nhà trường và gia đình về hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi gặp khó khăn. *Ba là*, cơ sở vật chất, trường, lớp học, trang thiết bị phục vụ giảng dạy và học tập còn thiếu và chưa đồng bộ, chưa đáp ứng được yêu cầu đổi mới toàn diện của ngành do kinh phí cấp cho ngành giáo dục còn hạn chế. Để giải quyết tình trạng này, cần tăng cường đầu tư vào trang thiết bị giáo dục hiện đại, đào tạo GV sử dụng các phương tiện tiện ích mới, và khuyến khích sự hỗ trợ từ phụ huynh và cộng đồng để nâng cao chất lượng phương pháp tiện giảng dạy, đáp ứng yêu cầu của giáo dục.

3. Kết luận

Từ kết quả nghiên cứu thực trạng quản lý hoạt động GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi tại các trường mầm non huyện Gò Quao, tỉnh Kiên Giang, cho thấy, mặc dù nội dung và quy trình lập kế hoạch, tổ chức, chỉ đạo, kiểm tra GDKNS đã được chú trọng, nhưng vẫn còn tồn tại những bất cập, đặc biệt là việc xác định điều kiện thực hiện kế hoạch, đầu tư cơ sở vật chất, và phối hợp với phụ huynh. Các biện pháp đổi mới phương pháp giáo dục và tổ chức hoạt động trải nghiệm cũng chưa được thực hiện đồng bộ và hiệu quả. Kết quả nghiên cứu là cơ sở thực tiễn giúp các nhà quản lý giáo dục đề xuất các biện pháp không chỉ góp phần nâng cao chất lượng GDKNS ở địa phương mà còn tạo nền tảng cho sự phát triển toàn diện về nhận thức, kỹ năng và thái độ sống tích cực của trẻ. Bởi vì, trong bối cảnh đổi mới giáo dục, việc nâng cao hiệu quả quản lý GDKNS cho trẻ 5-6 tuổi là một yêu cầu cấp thiết, góp phần thực hiện mục tiêu phát triển nguồn nhân lực chất lượng, đáp ứng yêu cầu của xã hội hiện đại.

Tài liệu tham khảo

- Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2011). *Giáo dục kỹ năng sống trong các môn ở tiểu học*. Hà Nội: NXB Giáo dục Việt Nam.
- Quốc hội. (2019). *Luật số 43/2019/QH14, ngày 14 tháng 6 năm 2019, Luật Giáo dục*.
- Đào, T. C. H. (2018). *Quản lý hoạt động giáo dục kỹ năng sống cho trẻ 5-6 tuổi ở các trường mầm non tư thục*. Luận án tiến sĩ Quản lý giáo dục, Học viện Khoa học xã hội, Viện Hàn lâm Khoa học xã hội Việt Nam.
- Huỳnh, L. A. C. (Chủ biên), & cs. (2018). *Giáo dục kỹ năng sống- Lớp Mầm non*. Thành phố Hồ Chí Minh: NXB Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.
- Huỳnh, L. A. C. (Chủ biên), Nguyễn, T. H., & Ngô, T. P. H. (2023). *Giáo dục kỹ năng sống*. Thành phố Hồ Chí Minh: NXB Đại học Sư phạm Thành phố Hồ Chí Minh.
- Lê, T. T. H. (2023). *Giáo dục kỹ năng tự bảo vệ cho trẻ 5-6 tuổi theo tiếp cận trải nghiệm ở các trường mầm non khu vực miền núi phía Bắc*. Luận án tiến sĩ Khoa học giáo dục, Trường Đại học Sư phạm Thái Nguyên.
- Nguyễn, T. U. S. (2021). *Tổ chức giáo dục kỹ năng sống cho học sinh*. Thái Nguyên: NXB Thái Nguyên.